

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Κείμενο 1

Κείμενο της Erminia Sciacchitano, Ανώτερης Επιστημονικής Συμβούλου Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από το βιβλίο «Μαθαίνοντας από το παρελθόν, σχεδιάζοντας το μέλλον μας: Η Ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά μέσω του eTwinning». (Αντλήθηκε από το: <https://www.etwinning.net>. Στις 18.5.2022).

Για πολλές δεκαετίες, η «πολιτιστική κληρονομιά» ήταν συνυφασμένη με τα μνημεία, τα μουσεία και την αρχαιολογία. Η σχέση μεταξύ πολιτιστικής κληρονομιάς και εκπαίδευσης εξαντλούταν συνήθως σε παθητικές επισκέψεις σε μνημεία ή μουσεία και περιοριζόταν στην παρατήρηση ιστορικών μνημείων και αντικειμένων. Πολύ συχνά περιλάμβανε ξεναγήσεις που επικεντρώνονταν στη χρονολογική διαδοχή γεγονότων που ουδεμία σχέση είχαν με τις εμπειρίες ζωής των μαθητών. Βιβλιαράκια που παρέθεταν όλες τις λεπτομέρειες για ένα συγκεκριμένο μνημείο, χωρίς καμία σύνδεση με το περιβάλλον ή με τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών ήταν πολύ διαδεδομένα.

Τις τελευταίες δεκαετίες, η πολιτιστική κληρονομιά απέκτησε μια ευρύτερη σημασία, περιλαμβάνοντας την άυλη κληρονομιά, τα φυσικά, αστικά και αγροτικά τοπία, την ψηφιακή κληρονομιά και τον κινηματογράφο. Η Σύμβαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Αξία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την Κοινωνία (Faro, 2005) μας δίνει τον πιο ολοκληρωμένο ορισμό της πολιτιστικής κληρονομιάς, ο οποίος περικλείει την υλική, την άυλη και την ψηφιακή διάστασή της με ολιστικό τρόπο.

Η Σύμβαση [...] δίνει έμφαση στις αξίες (π.χ. πολιτιστική, ιστορική, αισθητική, αρχαιολογική, επιστημονική, εθνολογική, ανθρωπολογική αξία), τις πεποιθήσεις, τις γνώσεις και τις μεταβάσεις που θεωρούνται σημαντικές από μια κοινότητα ή ομάδα αναφοράς η οποία έχει το δικαίωμα να ωφελείται από τον εν λόγω πόρο και είναι υπεύθυνη για την κληροδότησή του στις μελλοντικές γενιές.

Οι αξίες αυτές διαρκώς εξελίσσονται. Σήμερα, αναγνωρίζεται πλήρως ότι η πολιτιστική κληρονομιά διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στις κοινωνίες μας, δημιουργώντας ένα αίσθημα συλλογικότητας εντός και διά των εθνικών συνόρων και προάγοντας την αμοιβαία κατανόηση και κοινές αξίες· ως εκ τούτου, το ενδιαφέρον για την πολιτιστική κληρονομιά μεγαλώνει. Αντικατοπτρίζοντας την ευρύτερη αυτή αντίληψη της πολιτιστικής κληρονομιάς και το αυξανόμενο ενδιαφέρον, η πολιτιστική κληρονομιά χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο στο διδακτικό περιβάλλον, κυρίως με στόχο να στραφεί η προσοχή

όσο το δυνατόν περισσότερων μαθητών σε αυτήν και να εμπλουτιστούν οι μαθησιακές διαδικασίες.

Κείμενο 2

Πολιτιστικός τουρισμός: Χαμένη ευκαιρία ή νέα ευκαιρία;

Απόσπασμα (ελαφρώς διασκευασμένο) από άρθρο της οικονομολόγου Αθηνάς Χατζηπέτρου στην εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» (29.07.2019): <https://www.kathimerini.gr/society/1035722>.

Πολύ μελάνι έχει χυθεί και ακόμη περισσότερες είναι οι εξαγγελίες αναφορικά με το «Αναπτυξιακό κεφάλαιο» του Πολιτισμού και της «χαμένης» ευκαιρίας του πολιτιστικού τουρισμού. Η ευκαιρία δεν είναι χαμένη, είναι μπροστά μας, αρκεί να δράσουμε αναγνωρίζοντας τις διεθνείς τάσεις και υλοποιώντας άμεσα βέλτιστες πρακτικές. Διεθνώς, η ανάπτυξη του τουρισμού επιδεικνύει μεγάλη ανθεκτικότητα έναντι της παγκόσμιας γεωπολιτικής αβεβαιότητας και της οικονομικής αστάθειας με προβλέψεις 1,8 δισ. διεθνών τουριστών μέχρι το 2030. Στην Ελλάδα ο τουρισμός έχει πολύ έντονη εποχικότητα Ιούνιο-Σεπτέμβριο και, ενώ έχει σχεδόν διπλασιαστεί την προηγούμενη δεκαετία ο αριθμός τουριστών, το έσοδο έχει εμφανή υστέρηση, με βασικότερη αιτία τη διάρκεια παραμονής. Πρέπει, επομένως, να εστιάσουμε στην άμβλυση της εποχικότητας και στην αύξηση των εσόδων μέσω της διεύρυνσης της παραμονής στον προορισμό. Να συμπληρώσουμε το brand name της «Sea and Sun», μετατρέποντάς την σε προορισμό «Sea, Sun and Culture».

Με δεδομένο ότι όλοι οι τουριστικοί προορισμοί στη χώρα μας έχουν σε κοντινή απόσταση αρχαιολογικό χώρο ή μουσείο, είναι αναγκαίο να δώσουμε προτεραιότητα στην προβολή των μνημείων χαμηλής επισκεψιμότητας. Δεν θα έχουμε ιδιαίτερο όφελος από την αύξηση των επισκεπτών στην Ακρόπολη. Μάλλον κίνδυνο διατρέχουμε από το «overcrowding¹».

Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί ειδική μορφή τουρισμού με ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα την «Αυθεντικότητα» και «Μοναδικότητα» του κάθε χώρου. Οφείλουμε να αναδείξουμε ότι η πολιτιστική μας κληρονομιά, ως αναφορά στις αξίες του παρελθόντος, συνεχίζεται και συνυπάρχει αρμονικά με τις σύγχρονες αξίες της εποχής μας.

Κείμενο 3

Να ταξιδέψω;

Απόσπασμα από το ομότιτλο πεζό κείμενο του Πορτογάλου ποιητή και συγγραφέα Φερνάντο Πεσσόα (1888-1935) από «Το βιβλίο της Ανησυχίας» (εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 1997, μτφρ. Αν. Σπυράκου).

---

1 Υπερπλήρωση

Να ταξιδέψω; Για να ταξιδέψω φτάνει να υπάρχω: πηγαίνω από μέρα σε μέρα, σαν από σταθμό σε σταθμό στο σιδηρόδρομο του κορμιού μου ή του πεπρωμένου μου, σκυμμένος πάνω από τους δρόμους και τις πλατείες, πάνω από τα πρόσωπα και τις χειρονομίες, πάντα ίδια και πάντα διαφορετικά, όπως τελικά είναι και τα τοπία. Εάν φαντάζομαι, βλέπω. Τι παραπάνω κάνω ταξιδεύοντας; Μόνο μια αδυναμία ακραία της φαντασίας δικαιολογεί τη μετακίνηση σαν μέσο πλήρωσης των αισθήσεων. «Κάθε δρόμος, μέχρι κι αυτός ο δρόμος του Έντεπφουλ, θα σε οδηγήσει στην άκρη του κόσμου». Αλλά η άκρη του κόσμου, από τότε που ο κόσμος εξαντλήθηκε όταν τον φέραμε όλον βόλτα, είναι το ίδιο το Έντεπφουλ απ' όπου έφυγες. Στην πραγματικότητα η άκρη του κόσμου, όπως και η αρχή του, είναι η προσωπική μας σύλληψη του κόσμου. Μέσα μας είναι που τα τοπία έχουν τοπίο. Γι' αυτό, όταν τα φαντάζομαι, τα δημιουργώ. Αν τα δημιουργώ, υπάρχουν και, εφόσον υπάρχουν, τα βλέπω όπως βλέπω και τ' άλλα. Γιατί να ταξιδέψω; Στη Μαδρίτη, στο Βερολίνο, στην Περσία, στην Κίνα, στον καθένα από τους δύο Πόλους, πού αλλού θα βρισκόμουν παρά μέσα σε μένα τον ίδιο, με τη δική μου ιδιαιτερότητα και το δικό μου τρόπο να αισθάνομαι. Η ζωή είναι αυτό που εμείς την κάνουμε να είναι. Τα ταξίδια είναι οι ταξιδιώτες. Αυτό που βλέπουμε δεν είναι αυτό που βλέπουμε, είναι αυτό που είμαστε.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1° (μονάδες 15)

Να εξηγήσεις, αξιοποιώντας στοιχεία του Κειμένου 2, πώς αντιλαμβάνεσαι την έννοια του πολιτιστικού τουρισμού σε 60 περίπου λέξεις.

Μονάδες 15

Ερώτημα 2° (μονάδες 10)

α. Να δώσεις έναν πλαγιότιτλο που να αποτυπώνει τη νοηματική σχέση μεταξύ των δύο πρώτων παραγράφων του Κειμένου 1. (μονάδες 4)

β. Ποια θέση διατυπώνει η συντάκτρια του Κειμένου 2 στη δεύτερη παράγραφο και με ποιο επιχείρημα την ενισχύει; (μονάδες 6)

Μονάδες 10

Ερώτημα 3° (μονάδες 10)

«Για πολλές δεκαετίες, η «πολιτιστική κληρονομιά» ήταν συνυφασμένη με τα μνημεία, τα μουσεία και την αρχαιολογία. Η σχέση μεταξύ πολιτιστικής κληρονομιάς και εκπαίδευσης εξαντλούταν συνήθως σε παθητικές επισκέψεις σε μνημεία ή μουσεία και περιοριζόταν στην παρατήρηση ιστορικών μνημείων και αντικειμένων. Πολύ συχνά περιλάμβανε ξεναγήσεις που επικεντρώνονταν στη χρονολογική διαδοχή γεγονότων που ουδεμία σχέση είχαν με τις εμπειρίες ζωής των μαθητών.»

Να μεταγράψεις το παραπάνω χωρίο του Κειμένου 1 αλλάζοντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με ισοδύναμες νοηματικά λέξεις ή φράσεις, προκειμένου το ύφος λόγου να γίνει πιο απλό.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Στο Κείμενο 3 ο αφηγητής εκφράζει τη δική του οπτική για το ταξίδι. Ποια είναι αυτή και πώς αποτυπώνεται εκφραστικά; Να διατυπώσεις την προσωπική σου συμφωνία ή διαφωνία με αυτή την οπτική. Η απάντησή σου να εκτείνεται σε 150-200 λέξεις.

Μονάδες 15